

Metody diagnozy osobowości dzieci i młodzieży

Methods of child and adolescent personality diagnosis

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok II/ Semestr III
Poziom kształcenia	Studia II stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia dzieci i młodzieży
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Ćwiczenia	30	16	4	Zaliczenie na ocenę	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	45	59			
Ogółem	100	100			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Przekazanie studentom w pogłębionym stopniu wiedzy na temat teoretycznych ujęć osobowości i jej rozwoju oraz jego oceny u dzieci i młodzieży.
2.	Zapoznanie studentów ze strategiami jakościowej i ilościowej/psychometrycznej diagnozy cech osobowości oraz istotnych rozwojowo różnic indywidualnych u dzieci i młodzieży.
3.	Przekazanie studentom umiejętności interpretowania zróżnicowanych źródeł danych diagnostycznych (obserwacja, kwestionariusze psychometryczne, wywiady) w celu sformułowania całościowej diagnozy z uwzględnieniem kontekstu i celu kontaktu z dzieckiem/osobą młodą.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu dynamikę rozwoju osobowości i pokrewnych obszarów różnic indywidualnych u dzieci i młodzieży.	PS2_WG06_Mgr PS2_WG08_Mgr	Kolokwium pisemne.
W2	Student zna i rozumie charakterystykę procesu diagnozy osobowości dzieci i młodzieży w zróżnicowanych kontekstach profesjonalnych.	PS2_WG08_Mgr PS2_WG09_Mgr PS2_WG11_Mgr	Kolokwium pisemne, praca zaliczeniowa.
W3	Student zna i rozumie zasady stosowania kwestionariuszy psychometrycznych w diagnozie osobowości dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem ich adekwatności względem możliwości dziecka/osoby młodej.	PS2_WG08_Mgr PS2_WG09_Mgr PS2_WG12_Mgr	Kolokwium pisemne, praca zaliczeniowa.

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi dokonać interpretacji danych dotyczących osobowości i pokrewnych różnic indywidualnych dzieci/młodzieży pod kątem wybranego podejścia teoretycznego i/lub celu diagnostycznego.	PS2_UW01_Mgr	Praca zaliczeniowa, ćwiczenia na zajęciach (konceptualizacja przypadku).
U2	Student potrafi zaplanować proces diagnozy osobowości dziecka/osoby młodej, dobierając źródła danych i metody ich pozyskiwania adekwatnie względem wyznaczonego celu diagnostycznego.	PS2_UW01_Mgr PS2_UW07_Mgr	Praca zaliczeniowa, ćwiczenia na zajęciach (konceptualizacja przypadku).
U3	Student potrafi adekwatnie i etycznie nawiązywać kontakt psychologiczny ze wszystkimi osobami i podmiotami uczestniczącymi w procesie diagnozy osobowości dziecka/osoby młodej w zróżnicowanych kontekstach profesjonalnych.	PS2_UW08_Mgr PS2_UO01_Mgr	Ćwiczenia na zajęciach (odgrywanie ról, symulacje).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do przyjęcia wyrozumiałej, otwartej postawy względem dzieci/osób młodych reprezentujących zróżnicowane warianty ludzkiego doświadczenia i grupy mniejszościowe.	PS2_KO04_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K2	Student jest gotów do etycznego i świadomego formułowania diagnoz i zaleceń, mając na uwadze ograniczenia własnych kompetencji, ograniczenia wynikające z roli zawodowej psychologa w zróżnicowanych kontekstach.	PS2_KR01_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K3	Student jest gotów do krytycznego uwzględnienia ograniczeń danych psychometrycznych i jakościowych oraz natury procesu rozwoju osobowości w formułowaniu diagnoz i zaleceń.	PS2_KR01_Mgr	Analiza przypadków i przykładów, aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Ćwiczenia	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Powody, cele i konteksty diagnozy osobowości dzieci i młodzieży: typowe zgłaszane problemy; jak diagnoza osobowości powinna pomóc w ich rozwiązaniu. Perspektywa psychologii pozytywnej: uwzględnianie zasobów i potencjału w diagnozie osobowości. Analiza przypadków, ćwiczenia konceptualizacyjne.	4	3
2.	Osobowość, temperament, postawy i wartości w perspektywie rozwojowej: reguły i zaburzenia ontogenetycznego rozwoju tych obszarów. Problem/deficyt vs. naturalna ekspresja tożsamości. Analiza przypadków, dyskusja, ćwiczenia.	4	3
3.	Wywiad psychologiczny z dzieckiem. Wywiad jako sytuacja obserwacji kompetencji psychospołecznych. Zabawa, ćwiczenia nazywania emocji, zadaniowa ocena poznania społecznego. Ćwiczenia i symulacje technik.	3	1
4.	Wywiad ustrukturyzowany z dziećmi – analiza na przykładzie anglojęzycznych protokołów. Wywiad psychologiczny z osobami młodymi, rodzicami/nauczycielami. Obszary wywiadu, strategie i techniki nawiązywania relacji, zbierania specyficznych, diagnostycznych danych.	3	1
5.	Psychometryczne metody diagnozy osobowości dzieci/młodzieży. Przegląd reprezentatywnych narzędzi. W jaki sposób i od jakiego wieku można stosować kwestionariusze? Krytyczna analiza na przykładzie miar relacji interpersonalnych.	3	1
6.	Diagnoza/ocena różnic indywidualnych: kwestionariusze cech osobowości, postaw, wartości w diagnozie osób młodych. Kompleksowa ocena kompetencji społecznych dzieci i młodzieży: cel, adaptacja metod jakościowych, łączenie metod ilościowych, projektowanie adekwatnych sytuacji obserwacyjnych. Analiza przypadków, ćwiczenia.	5	3
7.	Projekcyjne techniki diagnozy osobowości: kontrowersje i ograniczenia. Krytyczna analiza trafności i rzetelności najpopularniejszych testów projekcyjnych.	3	1
8.	Integracja wyników i przygotowywanie raportu. Mocne i słabe strony zróżnicowanych źródeł danych. Problematiczne heurystyki we wnioskowaniu psychologicznym. Strategie i algorytmy trafnej diagnozy. Komunikowanie wyników diagnozy dzieciom/młodzieży, rodzinom, innym podmiotom. Ćwiczenia.	5	3
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Ćwiczenia	Analiza przypadków i przykładów, ćwiczenia indywidualne i grupowe (wykorzystywanie kwestionariuszy, odgrywanie ról, interpretacja i konceptualizacja), symulacje, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Ćwiczenia
Kolokwium	50
Wykonanie projektu poza zajęciami (praca zaliczeniowa)	50
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Przygotowanie pracy pisemnej poza zajęciami	10	10
2.	Lektura obowiązkowa	15	29
3.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	5	5
4.	Przygotowanie do kolokwium	15	15
Razem		45	59

Literatura obowiązkowa

1.	Zalewski, B., Tarnowska, M., Paluchowski, W. J., Filipiak, M. (2015). <i>Diagnoza psychologiczna: kompetencje i standardy</i> . Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
2.	Stemplewska-Żakowicz, K. (2016). <i>Diagnoza psychologiczna: diagnozowanie jako kompetencja profesjonalna</i> . Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
3.	Shiner, R. L., Soto, C. J., & De Fruyt, F. (2021). Personality assessment of children and adolescents. <i>Annual Review of Developmental Psychology</i> , 3(1), 113-137.

Literatura uzupełniająca

1.	Tackett, J. L., Lang, J. W., Markon, K. E., & Herzhoff, K. (2019). A correlated traits, correlated methods model for thin-slice child personality assessment. <i>Psychological Assessment</i> , 31(4), 545.
2.	Fortunato, A., Tanzilli, A., Lingiardi, V., & Speranza, A. M. (2021). Childhood personality assessment Q-sort (CPAP-Q): a clinically and empirically procedure for assessing traits and emerging patterns of personality in childhood. <i>International Journal of Environmental Research and Public Health</i> , 18(12), 6288.
3.	Yalof, J. A. (2015). Child and Adolescent Personality Assessment: A Practice Primer. <i>Institutionalised Children Explorations and Beyond</i> , 2(2), 210-222.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	